

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní závěrečné magisterské zkoušce

Psychosociální patologie a náprava

NMgr. studijní program

Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

1. Sociální patologie v systému věd, předmět a základní pojmy. Normy a normalita v dynamice společenských procesů, jejich hlavní podoby a kritéria, problémy s určování a vyžadování normám odpovídajícího chování a hodnocení u jednotlivců a u sociálních skupin.
2. Sociální deviace a společenský řád. Interpretativní teorie sociálně patologických procesů, jejich vývoj a moderní výzkumy. Přehled jejich hlavních typů, jejich společenských příčin a příznivě nebo nepříznivě se uplatňujících sociálních vlivů při pokusech o jejich nápravu.
3. Sociální patologie z pohledu prevence a sankce jakožto nástroje k vymáhání dodržování společenských norem. Sociální pojetí a funkce trestu, jeho příznivé a nepříznivé účinky či rizika v oblasti sociálněpatologických jevů.
4. Podíl jedince, rodinného prostředí a společenských institucí na vzniku sociálněpatologických jevů (s příklady), možnosti, prostředky a meze jejich ovlivňování v současném společenském řádu a stavu společenského prostředí.
5. Utváření osobnosti v procesu přijetí a zvnitřnění morálních hodnot, vzájemný vztah hodnot sociálních, právních, morálních a obecného etického kodexu dané společnosti. Osobní svoboda a společenské normy.
6. Možnosti a úkoly sociální práce v souvislosti se sociálně patologickými jevy. Vztahy mezi pedagogikou a sociální prací; nízkoprahová organizovaná výchovná a sociální práce.
7. Sociální exkluze a inkluze u sociálněpatologických a sociálněrizikových jevů.. Společenské nástroje na udržení společenské koheze v tržním prostředí
8. Bezdomovectví, jeho historie a současnost, jeho problémy, potřeby, možnosti a omezení sociální intervence a prevence.
9. Nezaměstnanost, její historické a současné individuální a společenské souvislosti.
10. Závislosti na návykových látkách (alkohol, nealkoholové drogy, léky) jako individuální diagnóza a jako sociální úkaz. Sociální a individuální kořeny jejich vzniku, přetrvávání a následků. Potřeby, možnosti a omezení sociální intervence a prevence.

11. Impulzivní poruchy (patologické hráčství, patologická závislost na extrémech v příjmu potravy, v sexuálním chování, v pracovní motivaci, v užívání internetové komunikace a vytváření virtuální reality atp.) jako individuální diagnóza a jako sociální úkaz. Sociální a individuální kořeny jejich vzniku, přetrvávání a následků. Potřeby, možnosti a omezení sociální intervence a prevence.
12. Agresivní poruchové vztahy a procesy ve skupinách: šikana, mobbing, bossing. Individuální a skupinové podmínky jejich vzniku a přetrvávání. Možnosti a meze pokusů o jejich nápravu.
13. Domácí násilí, syndromy CAN, EAN, a další. Individuální a společenské kořeny jejich vzniku a trvání, potřeby, možnosti, dostupné prostředky a meze společenské intervence a prevence.
14. Kriminalita, delikvence a patologická agresivita dospělých a dospívajících jako společensky podmíněný a regulovaný jev a jako společenský problém. Potřeby, možnosti, dostupné prostředky a omezení sociální intervence a prevence.
15. Rizikové chování dětí a mládeže (záškoláctví, útěky z domova, kompulzivní agresivita, poškozování a sebepoškození a další). Jejich individuální, rodinné a společenské kořeny, povaha, potřeby, možnosti a meze společenské intervence a prevence.
16. Sebevražedné chování jako společenský jev. Jeho podmíněnost individuálními, situačními a společenskými okolnostmi, problematika sociálních norem a intervence při něm.
17. Eutanázie. Její společenské, právní, praktické a etické aspekty jako extrémního řešení problému lidského utrpení a její rizika.
18. Sociální závislosti na spontánních nebo organizovaných skupinách a hnutích náboženské, ekonomické, politické nebo psychologické extrémní povahy. Jejich individuální a společenské kořeny, povaha, potřeby, možnosti a meze společenské intervence a prevence.
19. Životní obtíže a krize vyvolávané současným stavem společenského prostředí, jejich rozměry osobní, rodinné, právní, hospodářské, politické a mravní. Potřeby, možnosti, prostředky a omezení sociální intervence a prevence určené k pomoci při jejich zvládnutí, překonávání jejich rizik a nápravě jejich destruktivních následků.
20. Náhradní výchovná péče ve školních zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních preventivně výchovné péče. Její preventivní a nápravné úkoly a prostředky, možnosti a meze jejich výkonu a uplatnění, její organizační a právní rámec.

Doporučená literatura:

Bělík, V., Svoboda Hoferková, S., & Kraus, B. (2017). *Slovník sociální patologie*. (1st ed.). Grada.

Fischer, S., & Škoda, J. (2014). *Sociální patologie: Závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení* (2nd ed.). Grada Publishing.

Kasalová, V., & Dolejš, M. (2015). *Životní spokojenost, sebehodnocení a výskyt rizikového chování u klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež*. (1st ed.). Univerzita Palackého v Olomouci.

Miovský, M., Adámková, T., Barták, M., Čablová, L., Čech, T., Doležalová, P., Reichelová, L., Gabrhelík, R., Charvát, M., Jurystová, L., Macková, L., Martanová, V., Nejedlá, M., Nevoralová, M., Novák, P., Orosová, O., Skácelová, L., Šťastná, L., Širůčková, M., et al. (2015). *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování* (2nd ed.). Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze.

Sobotková, V. (2014). *Rizikové a antisociální chování v adolescenci*. (1st ed.). Grada.